

UDHËZIM
Nr. 14, datë 8.8.2012

PËR KRITERET PËR PAJISJEN ME LICENCË KOMBËTARE PËR PERSONELIN E
MIRËMBAJTJES SË AVIONIT

Në mbështetje të pikës 4 të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe në zbatim të pikës 7 të nenit 7 dhe pikës 2 të nenit 33 të ligjit nr. 10 040, datë 22.12.2008 “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

UDHËZOJ:

1. Qëllimi dhe fusha e zbatimit

Përcaktimi i kriterëve bazë për pajisjen dhe lëshimin e licencës kombëtare për personelin e mirëmbajtjes së avionit.

Ky udhëzim zbatohet për personelin teknik shqiptar, i cili do të kryejë mirëmbajtje të avionit, motorit dhe pjesëve përbërëse të tij në një organizatë shqiptare mirëmbajtjeje të miratuar.

2. Klasifikimi i licencave

Licencat klasifikohen si më poshtë:

Kategoria	Klasa	Grupi	Klasifikimi
Tipi I – mirëmbajtje baze	Avion	A1 aeroplanë me MTOW > 5700 kg A2 aeroplanë me MTOW ≤ 5700 kg A3 helikopterë A4 avionë të tjerë nga A1, A2, A3	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi
	Motor	B1 Turbine B2 Piston B3 APU	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi
	Pjesë përbërëse	Grupet nga C1 në C20 siç janë të përcaktuara nga pjesa 145 për mirëmbajtjen në aktet nënligjore përkatëse	Pjesë përbërëse specifike ose referencë të lista e aftësive në MOE
Tipi II – Mirëmbajtje linje	Avion	A1 aeroplanë me MTOW > 5700 kg A2 aeroplanë me MTOW ≤ 5700 kg A3 helikopterë A4 avionë të tjerë nga A1, A2, A3	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi

Shënim. MOE - Maintenance Organization Exposition (manuali i organizatës së aprovuar sipas pjesës 145 për mirëmbajtjen).

3. Privilegjet e licencës

Personeli që do të zotërojë një licencë kombëtare për mirëmbajtje avioni, do të kryejë mirëmbajtjen pranë një organizate shqiptare të aprovuar të mirëmbajtjes, sipas kategorisë së përcaktuar në këtë licencë.

Privilegjet që do të njihen për tipologjinë si më sipër, specifikohen më poshtë:

Kategoria tipi I - Mirëmbajtje baze

Në kuadër të një organizate mirëmbajtjeje të aprovuar mbajtësi i kësaj licence, në përputhje me licencën që zotëron, kryen ndërhyrje mirëmbajtjeje baze dhe linje të programuara dhe jo të programuara, si dhe kontroll të motorëve/pjesëve përbërëse.

Kategoria tipi II - Mirëmbajtje linje

Në kuadër të një organizate mirëmbajtjeje të aprovuar, mbajtësi i kësaj licence kryen ndërhyrje mirëmbajtjeje linje ose ndërhyrje të vogla mirëmbajtjeje, si dhe riparime të dëmtimeve të dukshme, por jo të rënda, të cilat nuk kërkojnë pajisje speciale.

4. Lëshimi i licencës kombëtare për mirëmbajtje avioni

4.1 Kriteret themelore për pajisjen me licencë kombëtare:

a) Aftësia fizike për të kryer detyrat e kërkuara

- b) Mosha minimale 21 vjeç
- c) Diplomë të shkollës së aviacionit
- d) Posedimi i njohurive dhe eksperiencës specifike në funksion të kategorisë, klasës, grupit dhe klasifikimit të kërkuar, si më poshtë:

Kritere për njohuritë bazike

Në funksion të kërkesës, aplikuesi për licencë duhet të dokumentojë dhe demonstrojë që zotëron njohuritë bazike për kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar, shoqëruar me dëshmi ose certifikata për fushat e specifikuar më poshtë:

- Matematikë, fizikë, bazat e elektricitetit, elemente të elektronikës, teknika digjitale;
- Materiale dhe pajisje të rënda;
- Praktike mirëmbajtjeje, aerodinamike;
- Faktori njerëzor, legjislacion dhe rregullore aeronautike;
- Struktura dhe impiante të mjeteve fluturuese dhe helikopterëve, motorëve dhe turbinave, motorëve me piston, elikat.

Kritere për eksperiencën

a) Në funksion të kërkesës, aplikuesi për licencë duhet të demonstrojë që zotëron eksperiencën e duhur për kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar, shoqëruar me dëshmi ose certifikata përkatëse.

- Eksperienca për tipin I - Mirëmbajtje baze (avionë, motorë dhe pjesët përbërëse) duhet të jetë 5 vjet në fushën e mirëmbajtjes së avionëve civile;
- Eksperienca për tipin II - Mirëmbajtje linje duhet të jetë 3 vjet në fushën e mirëmbajtjes së avionëve civile;

b) Vitet e eksperiencës mund të reduktohen nëse zotërohet një diplomë e një shkolle më të lartë, specifikuar si më poshtë:

- Vitet e eksperiencës reduktohen në 4 vjet nëse aplikuesi zotëron diplomë të një shkolle të mesme teknike aviacioni; dhe 3 vjet nëse ka diplomë të universitetit në “Inxhinieri Aeronautike”.
- Viti i fundit i eksperiencës së sipërpërmendur duhet të jetë kryer në kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar.
- Vitet e eksperiencës reduktohen në 2 vjet nëse aplikuesi zotëron diplomë të një shkolle të mesme teknike aviacioni; dhe 1 vit nëse ka diplomë të universitetit në “Inxhinieri Aeronautike”.

Viti i fundit i eksperiencës së sipërpërmendur duhet të jetë kryer në kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar.

4.2 Aplikimi për licencë kombëtare

Aplikuesi për licencën kombëtare duhet të paraqesë një kërkesë të shoqëruar me dokumentet që vërtetojnë përmbushjen e kritereve të përcaktuara në paragrafin 4.1.

4.3 Modeli i licencës kombëtare për mirëmbajtje avioni

Në shtojcën bashkëlidhur, e cila është pjesë e këtij udhëzimi, paraqitet modeli standard i licencës kombëtare.

5. Zgjerimi i objektit të licencës kombëtare

Konsiderohet zgjerim i objektit të licencës kombëtare, shtimi i kategorive, klasave, grupeve ose klasifikimeve të tjera.

Për të kërkuar zgjerim të objektit të licencës kombëtare aplikuesi duhet të paraqesë pranë Autoritetit të Aviacionit Civil një kërkesë të shoqëruar me:

- a) Licencën kombëtare që zotëron, të cilën kërkon ta zgjerojë;
- b) Dokumente që provojnë eksperiencën e duhur lidhur me zgjerimin që kërkon, specifikuar në tabelën më poshtë;
- c) Dokumente që provojnë zotërimin e njohurive bazike lidhur me zgjerimin që kërkon, sipas përcaktimeve të paragrafit 4.1 (kriteret për njohuritë bazike).

5.1 Nëse një aplikues kërkon të kalojë nga njëri klasifikim në tjetrin brenda tipit II të kategorisë, atëherë duhet të ketë ushtruar eksperiencë minimale (në muaj) sipas tabelës së mëposhtme:

TEK NGA	A1	A2	A3	A4

A1	-----	6	9	6
A2	12	-----	12	3
A3	12	9	-----	9
A4	24	12	12	-----

5.2 Nëse një aplikues kërkon zgjerim brenda tipit I – Mirëmbajtje baze:

5.2.1 Për të kaluar nga njëra klasë dhe klasifikim në tjetrin, atëherë duhet të ketë ushtruar eksperiencë minimale (në muaj) sipas tabelës së mëposhtme:

TEK NGA	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
A1	SI MË SIPËR				6	9	3
A2					12	6	9
A3					9	9	9
A4					18	18	18
B1	24	24	24	12	-----	6	3
B2	24	18	18	12	12	-----	12
B3	24	18	18	12	6	9	-----

5.2.2 Për të kaluar brenda klasave nga avioni ose motori te pjesët përbërëse (grupi C), duhet të ketë ushtruar 6 muaj eksperiencë në grupin ku kërkohet të kalohet.

Kalimi nga pjesët përbërëse te avioni ose motori nuk është i mundur.

5.2.3 Për të kaluar nga një përbërës tek tjetri si rregull duhet 1 (një) vit eksperiencë, por kjo do të vlerësohet sipas rastit specifik nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

5.3 Nëse një aplikues kërkon të kalojë nga tipi II - Mirëmbajtje linje në tipin I – Mirëmbajtje baze, ai duhet të ketë eksperiencë minimale (në muaj) sipas tabelës së mëposhtme:

TEK Tipi I NGA Tipi II	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
A1	-----	24	18	3	18	12	12
A2	36	-----	24	3	24	12	12
A3	24	18	-----	6	24	18	12
A4	36	24	24	-----	36	24	24

5.3.1 Për të kaluar nga tipi II - Mirëmbajtje linje te klasa përbërëse si rregull duhet 1 (një) vit eksperiencë, por kjo do të vlerësohet sipas rastit specifik nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

5.4 Nëse një aplikues kërkon që brenda të njëjtit grup, të shtojë një tjetër klasifikim, seri ose prodhues atëherë duhet të demonstrojë që:

- ka kryer një kurs të miratuar klasifikimi (*type rating*) për avionin, motorin/APU, përbërësin;

- ka një periudhë eksperience praktike në avion, motor/APU, përbërës, e cila si rregull është 3(tre) muaj, por është për t'u vlerësuar sipas rastit specifik nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

6. Rinovimi i licencës kombëtare për mirëmbajtje avioni

Licenca kombëtare ka vlefshmëri 5 vjet. Ajo mund të rinovohet për një 5-vjeçar tjetër.

Në këtë rast mbajtësi i licencës duhet:

a) Të demonstrojë që ka eksperiencë, në përputhje me licencën që zotëron, prej të paktën 6 muajsh në 2 vitet e fundit.

b) Në mungesë të eksperiencës së pikës “a”, kërkohet një eksperiencë prej 6 muajsh pranë një organizate të aprovuar të mirëmbajtjes.

Kërkesa për rinovim të licencës kombëtare i drejtohet Autoritetit të Aviacionit Civil dhe shoqërohet me licencën ekzistuese dhe dokumentacioni sipas pikave 6 “a” ose 6 “b”.

7. Kufizimi, pezullimi ose revokimi i licencës kombëtare

Autoriteti i Aviacionit Civil mund ta kufizojë, pezullojë ose revokojë licencën kombëtare në rastet:

a) kur verifikohet që si pasojë e një mirëmbajtjeje të kryer jo siç duhet nga mbajtësi i licencës është vënë në rrezik siguria në fluturim;

b) kur mbajtësi i licencës ka modifikuar ose falsifikuar licencën; ose

c) kur mbajtësi i licencës kryen mirëmbajtje jashtë privilegjeve të përcaktuara në licencë.

8. Zhvlerësimi i licencës kombëtare

Licenca kombëtare humbet vlefshmërinë në rastet e mëposhtme:

a) Pas 5 vitesh nga data e lëshimit ose e rinovimit;

b) Nëse është pezulluar ose revokuar nga AAC-ja;

c) Nëse mbajtësi i saj nuk ka punuar në vazhdimësi në harkun e 5 vjetëve.

9. Procedurat e konvertimit të licencës kombëtare

a) Licenca kombëtare nuk mund të konvertohet në licencë të mirëmbajtësit aeronautik LMA- EASA;

b) Në momentin që Republika e Shqipërisë do të bëhet anëtare me të drejta të plota në EASA:

- licenca kombëtare do të humbasë fuqinë për mjetet fluturuese;

(klasa/grupi A1, A2, A3);

- licenca kombëtare do të vazhdojë të mbetet në fuqi për:

Klasa/grupi A4 (avionë të tjerë nga A1, A2, A3), si dhe klasa/grupi motorë, APU dhe përbërës.

10. Dorëzimi i licencave të mëparshme

Me hyrjen në fuqi të këtij udhëzimi të gjitha licencat e lëshuara më parë me objekt të trajtuar në këtë udhëzim, duhet të kthehen tek Autoriteti i Aviacionit Civil, për të kërkuar lëshimin e një licence kombëtare sipas dispozitave të këtij udhëzimi.

11. Shfuqizime

Në udhëzimin nr. 97, datë 19.6.1996 “Rregullore e licencimit të personelit fluturues dhe teknik”, pjesa që i takon personelit teknik, me hyrjen në fuqi të këtij udhëzimi shfuqizohet.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I PUNËVE PUBLIKE DHE TRANSPORTIT

Sokol Olldashi

Shtojca – Modeli i Licenses Kombetare

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
 REPUBLIC OF ALBANIA
MINISTRIA PUNËVE PUBLIKE DHE TRANSPORTIT
 MINISTRY OF PUBLIC WORKS AND TRANSPORT

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL SHQIPTAR
 ALBANIAN CIVIL AVIATION AUTHORITY

LICENSË KOMBËTARE PËR MIRËMBAJTJE AVIONI
 NATIONAL LICENSE FOR AIRCRAFT MAINTENANCE

NR.

KJO LICENSË KA VETËM VLERË KOMBËTARE
 THIS LICENSE HAS NATIONAL VALIDITY ONLY

Numër i Licensës Licence Number	FOTO
Emër Mbiemër Last and First Name of Holder	
Data dhe Vendi i Lindjes Date and Place of Birth	
Adresa Address	
Kombësia Nationality	
Firma e Mbajtësit Signature of Holder	
Autoriteti Lëshues Issuing Authority	
Firma e Drejtorit Ekzekutiv Signature of Executive Director	
Data e Lëshimit Date of Issue	
Data e Skadencës Date of Expiry	
Vula e Autoritetit Lëshues Stamp of Issuing Authority	

Rinovimi Renewal	Data Date	Firma - vula Signature – Stamp

SHËNIME
NOTE

1. Kjo license duhet te jete e shoqeruar me dokumentin e identitetit si dhe fotografine e mbajtësit te licenses.
This license must be accompanied by an identity document and a photo of the license holder.

2. Licensa Kombetare leshohet dhe rinovohet per nje periudhe 5 vjecare.
The national license is issued and renewed for a period of 5 years.

3. Kjo Licence është e vlefshme vetëm brenda territorit te Republikës se Shqipërisë
This license is valid only within the territory of the Republic of Albania

4. Kjo Licence mbetet e vlefshme derisa te mos jete pezulluar ose revokuar.
This license remains valid unless suspended or revoked.

PRIVILEGJET
 PRIVILEGES

KATEGORIA:
CATEGORY

KLASA:
CLASS

GRUPI:
GROUP

KLASIFIKIMI:
TYPE RATING